Lietas Nr. C36041716
Lietas arhīva Nr. C-0417-16

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Talsos 2016.gada 2.jūnijā
Talsu rajona tiesas
tiesnese V.Pavlovska,

izskatīja rakstveida procesā maza apmēra prasību Biedrības „Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs" prasībā pret /pers. B/ par naudas piedziņu un

Aprakstošā daļa
konstatēja:

Prasītājs iesniedza prasību pret /pers. B/ par zaudējumu EUR 1788,27, EUR 86,08 par zaudējumu atgūšanas lietas administrēšanu, likumisko procentu par laiku no 2015.gada 14.aprīļa līdz 2016.gada 2.februārim EUR 86,14 un tiesas izdevumu piedziņu. Lūdz piedzīt likumiskos procentus līdz sprieduma izpildei.

Prasība pamatota uz Civillikuma 3., 1759., 1765., 1775., 1779., 1784., 1895.pantu, Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 41.panta otrās daļas 1.punktu, 51.panta trešās daļas 1.punktu.

Prasībā norādīts, ka 2006.gada 9.septembrī notika ceļu satiksmes negadījums, kurā tika iesaistīts atbildētājam piederošais transportlīdzeklis motocikls KAWASAKI, bez valsts reģistrācijas numura zīmes, kuru vadīja atbildētājs bez transportlīdzekļa vadītāja apliecības, atrodoties alkohola ietekmē. Saskaņā ar Bauskas rajona tiesas 2012.gada 22.oktobra spriedumu lietā Nr.11120086506, par vainīgu ceļu satiksmes negadījumā tika atzīts atbildētājs. Motocikla KAWASAKI īpašnieks nebija apdrošinājis savu civiltiesisko atbildību. Ceļu satiksmes negadījumā tika nodarīti smagi, dzīvībai bīstami miesas bojājumi /pers. D/. Pamatojoties uz Veselības obligātās apdrošināšanas aģentūras iesniegumu, 2012.gada 27.decembrī prasītājs pieņēma lēmumu par atlīdzības EUR 1788,27 izmaksu. Atbildētājam tika nosūtīta pretenzija par zaudējumu atlīdzināšanu. Prasītājs pilnvaroja SIA „Julianus Inkasso Latvija" iekasēt no atbildētāja minētos zaudējumus, līdz ar ko prasītājam radušies papildus zaudējumi fiksētās maksas EUR 86,08 apmērā, kurus lūdz piedzīt no atbildētāja.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{21} un 250.^{22} panta prasībām atbildētājam nosūtīts prasības pieteikums un paskaidrojumu veidlapa, izskaidrotas tiesības lūgt lietas izskatīšanu tiesas sēdē un citas procesuālās tiesības, kā arī noteikts rakstveida paskaidrojuma iesniegšanas termiņš.

Tā kā dokumenti atbildētājam nosūtīti uz deklarētās dzīvesvietas adresi, tad, atbilstoši Civilprocesa likuma 56.^{1} panta otrajā daļā ietvertajai prezumpcijai, uzskatāms, ka dokumenti viņam ir izsniegti.

Atbildētājs paskaidrojumu tiesai nav iesniedzis, kas atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{21} panta otrajai daļai nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

Puses nav lūgušas lietas iztiesāšanu tiesas sēdē un tiesa atzīst, ka lietu ir pamats izskatīt rakstveida procesā.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka Biedrības „Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs" prasība ir daļēji apmierināma.

Saskaņā ar Bauskas rajona tiesas 2012.gada 22.oktobra spriedumu lietā Nr.11120086506, nodibināts, ka 2006.gada 9.septembrī Bauskas rajona Mežotnes pagastā, pa iebraucamo ceļu uz Mežotnes internātskolu, notika ceļu satiksmes negadījums. /pers. B/ vadīja motociklu KAWASAKI, bez valsts reģistrācijas numura zīmes, bez transportlīdzekļa vadītāja apliecības, būdams alkohola ietekmē, un iebrauca pretējā braukšanas joslā, kur sadūrās ar pretī braucošo motociklu JAWA. Minētajā negadījumā tika nodarīti smagi, dzīvībai bīstami miesas bojājumi /pers. D/. Noziedzīgajā nodarījumā par vainīgu atzīts /pers. B/ un notiesāts.

Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atlīdzības obligātās apdrošināšanas likuma 3.panta otrā daļa noteic, ka īpašnieka civiltiesisko atbildību par katru ceļu satiksmē lietoto transportlīdzekli apdrošina ikviens transportlīdzekļa īpašnieks, noslēdzot attiecīgu apdrošināšanas līgumu(..).

Ceļa satiksmes negadījuma laikā motocikla KAWASAKI, ar virsbūves numuru /numurs/, īpašnieks nebija apdrošinājis savu civiltiesisko atbildību.

20007.gada 26.martā Veselības obligātās apdrošināšanas aģentūra iesniedza Latvijas Transportlīdzekļu Apdrošinātāju birojam iesniegumu par zaudējumu atlīdzināšanas regresa kārtībā.

Saskaņā ar iesniegumā norādīto un lietai pievienoto signāltalonu par cietušajam nodarīto kaitējumu veselībai, cietušā ārstēšanas izdevumi Bauskas slimnīcā NMP – Ls 39, SIA Bauskas slimnīca – Ls 420,61, Valsts zobārstniecības un sejas ķirurģijas centrā – Ls 797,19, kopā Ls 1256,80(sk. lietas 19.-29.lapa).

Atbilstoši Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 44.panta pirmajai daļai, transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja darbības mērķis ir nodrošināt ceļu satiksmes negadījumā cietušo trešo personu interešu aizsardzību un veicināt sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas stabilitāti un attīstību. Minētā likuma 51. panta pirmās daļas 1.punktā noteikts, ka no apdrošinātāju izveidotā un Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja administrētā Garantijas fonda tiek nodrošināta apdrošināšanas atlīdzības izmaksa to zaudējumu segšanai, ko nodarījis transportlīdzeklis, kura īpašnieks savu civiltiesisko atbildību nav apdrošinājis. Savukārt atbilstoši šā likuma 51.panta trešās daļas 1.punktam no Garantijas fonda līdzekļiem tiek segti izdevumi par ekspertīzi vai citām prasības nokārtošanai nepieciešamajām darbībām, ja saskaņā ar šo likumu Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs pieņem lēmumu par apdrošināšanas atlīdzību, un izdevumus, kas radušies, atgūstot no Garantijas fonda izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības regresa kārtībā.

Atbilstoši minētajai likuma normai, un Veselības obligātās apdrošināšanas aģentūras zaudējumu atlīdzības pieprasījumam, 2012.gada 27.decembrī Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs pieņēma lēmumu par izmaksu Nr.0898/S-67/2007, un nolēma izmaksāt Nacionālajam Veselības dienestam apdrošināšanas atlīdzību Ls 1256,80 un maksājuma uzdevums Nr.1532 pierāda, ka 2012.gada 27.decembrī apdrošināšanas atlīdzība ir izmaksāta(sk. lietas 30., 31.lapa).

Tā kā biedrība „Latvijas transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs" atlīdzināja Nacionālajam Veselības dienestam ceļu satiksmes negadījumā cietušajam izmaksāto atlīdzību Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atlīdzības obligātās apdrošināšanas likuma 31.panta otrajā daļā noteiktajā kārtībā, tad tiesa atzīst, ka prasītājs ieguva regresa tiesību pret personu, kas atbildīga par zaudējumu rašanos un nav apdrošinājusi savu civiltiesisko atbildību.

Apdrošinātājs, kas ir samaksājis apdrošināšanas atlīdzību, samaksātās summas apmērā iegūst atprasījuma (regresa) tiesības pret personu, kas ir atbildīga par zaudējumu rašanos, izņemot gadījumus, kad ir nodarīts kaitējums personas dzīvībai, veselībai vai fiziskajam stāvoklim. *(sk. K.Torgāns. Saistību tiesības. II daļa. Mācību grāmata .- Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2008, 237.lpp.)*.

Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 41.panta otrās daļas pirmajā punktā noteikts, ka Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs ir tiesīgs iesniegt regresa prasību pret ceļu satiksmes negadījumā zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieku vai –transportlīdzekļa līzinga gadījumā – līzinga ņēmēju, ja tas nav apdrošinājis īpašnieka civiltiesisko atbildību, vai pret šā transportlīdzekļa tiesisko lietotāju.

/pers. B/ nebija apdrošinājis īpašnieka civiltiesisko atbildību, tāpēc pamatoti ir iesniegta regresa prasība pret viņu.

Tiesa atzīst, ka ir pierādīta zaudējumu esamība un apmērs, atbildētāja prettiesiska rīcība, cēlonisks sakars starp prettiesisko rīcību un zaudējumiem, tāpēc pamatota ir prasība, un no atbildētāja par labu prasītājam ir piedzenami zaudējumi izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības Ls 1256,80(EUR 1788,27) apmērā, jo atbilstoši Civillikuma 1779.pantam, katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Civillikuma 1759.panta 1.punkts nosaka, ka procenti jāmaksā arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata, par katru parāda samaksas nokavējumu, kaut parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs.

Civillikuma 1765.pants noteic, ka procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā.

Prasītājs lūdz piedzīt likumiskos nokavējuma procentus par laiku no 2015.gada 14.aprīļa līdz 2016.gada 2.februārim(par 293 kavētām dienām) EUR 86,14. Procenti aprēķināti no zaudējumu pamatsummas EUR 1788,27.

2015.gada 7.aprīlī atbildētājam nosūtīta pretenzija par zaudējumu atlīdzināšanu, nosakot termiņu samaksāt līdz 2015.gada 14.aprīlim(sk. lietas 32. - 34.lapa).

Atbildētājs noteiktajā termiņā parādu nesamaksāja, tādēļ no 2015.gada 14.aprīļa iestājas nokavējums, kura sekas ir pienākums maksāt Civillikuma 1759.panta 1.punktā paredzētos likumiskos nokavējuma procentus, un tie ir piedzenami no atbildētāja.

OCTA likuma 51.panta pirmajā daļā ir noteikts, ka Garantiju fondu izveido apdrošinātāji un šo fondu administrēt ir uzticēts Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojam.

Šīs funkcijas izpildei tieši prasītājam likumdevējs ir uzdevis zināmus pienākumus un piešķīris zināmas tiesības.

Ar 2008.gada 3.novembra līgumu un pilnvaru Nr.02-15/21, prasītājs faktiski ir pārpilnvarojis apdrošināšanas kompānijas jeb uzticējis tām regresa lietu kārtošanu, paredzot par to samaksu, jo šī līguma noteikumi paredz, ka tieši apdrošināšanas sabiedrības veic parāda atgūšanu prasītāja vietā un uzdevumā.

Prasītājs lūdz piedzīt pilnvarniekam SIA „Julianus Inkasso Latvija" izmaksāto summu EUR 86,08.

Lietai pievienots faktūrrēķins Nr.16565 un samaksas pierādījums - maksājuma uzdevums Nr.141 par EUR 71,14(bez PVN) samaksu(sk. lietas 12., 13.lapa).

Lietā redzams, ka pilnvarnieks ir sagatavojis dokumentus prasības iesniegšanai, 2015.gada 7.aprīlī nosūtīts atkārtots paziņojums atbildētājam, no personu datu pārlūka saņemta izziņa par deklarēto dzīvesvietu, sagatavots prasības pieteikums.

Tiesa atzīst, ka minētie izdevumi ir ar lietas vešanu saistītie izdevumi, kas jāatlīdzina Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā, nevis atzīstami par zaudējumiem.

„Jautājums par tiesu izdevumiem pieder procesuālām, bet ne materiālām tiesībām. (..) apšaubāma ir iespēja piemērot materiālo tiesību noteikumus procesuālām attiecībām" (*V.Bukovskis. Civīlprocesa mācību grāmata. Rīga, 1933.,421.lpp*).

Augstākās tiesas Senāts 2000.gada 11.oktobra spriedumā lietā Nr. SKC – 466 jau norādījis, ka strīds par izdevumu atlīdzību, kas radušies, pusei pilnvarojot pārstāvi lietas vešanai, izšķirams saskaņā ar Civilprocesa likuma normām un materiālo tiesību norma (CL 1786.pants) nav piemērojama. Šai atziņai pievienojusies Augstākā tiesa arī savā 2009.gada 21.janvāra spriedumā lietā Nr.SKC-6 (lieta skatīta paplašinātā sastāvā).

Līdz ar to, noraidāma ir prasība daļā par juridiskās palīdzības sniegšanu EUR 86,08, jo šie izdevumi nav atzīstama par zaudējumiem Civillikuma 1779.panta izpratnē, kas būtu radušies atbildētāja darbības vai bezdarbības dēļ, līdz ar ko nav piedzenami no atbildētāja.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus, proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

No atbildētāja par labu prasītājam ir piedzenama valsts nodeva EUR 281,16(15% no prasības summas EUR 1874,41) un ar tiesas pavēstu piegādāšanu saistītie izdevumi EUR 4,70.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu, prasītājam atzīstamas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt 6% no simta gadā no paša kapitāla.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]panta otro daļu, ir nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 97., 193.pantu, tiesa

Rezolutīvā daļa

nosprieda:

Apmierināt daļēji Biedrības „Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs" prasību.

Piedzīt no /pers. B/ par labu Biedrībai „Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs" zaudējumus EUR 1788,27, likumiskos nokavējuma procentus par laiku no 2015.gada 14.aprīļa līdz 2016.gada 2.februārim EUR 86,14, valsts nodevu EUR 281,16, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 4,70, kopā EUR 2160,27(divi tūkstoši viens simts sešdesmit *euro* un 27 centi).

Noraidīt prasību daļā par administrēšanas izdevumu piedziņu tiesvedības procesā EUR 86,08.

Atzīt Biedrības „Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs" tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei, saņemt likumiskos procentus 6% (sešus procentus) gadā no paša kapitāla.

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei-desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Piedzīto parādu maksāt Biedrības „Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs" norēķinu kontā AS „Swedbank" /konta numurs/.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas Kurzemes apgabaltiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.^{2}pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem, iesniedzot apelācijas sūdzību Talsu rajona tiesā.

Tiesnese V.Pavlovska